

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра журналістики

Дипломна робота (проект)
бакалавра

з теми: **Медіаграмотність у сучасному світі: сценарна обробка**

Виконала: студентка Zh1-B16 групи
спеціальності 061 Журналістика
за освітньо-професійною програмою
Журналістика
Братиця Анастасія Володимирівна

Керівник:
кандидат наук із соціальних комунікацій
доцент кафедри журналістики
Почапська Оксана Іванівна

Рецензент:
Коваленко Б.О., кандидат філологічних
наук, доцент кафедри української мови

Кам'янець-Подільський – 2020 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ПІДГОТОВКИ СЦЕНАРІЮ.....	5
1.1. Сценарій як стратегія донесення головної думки до аудиторії.....	5
1.2. Медіаграмотність як предмет дослідження.....	10
1.3. Принципи підготовки сценаріїв для інформаційно-мотиваційних роликів.....	15
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНА РОБОТА НАД СТВОРЕННЯМ СЦЕНАРІЮ ДО КОРОТКОМЕТРАЖНОГО ФІЛЬМУ.....	20
ВИСНОВКИ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	28

ВСТУП

Сьогодні дедалі частіше говорять про такі поняття як «медіаосвіта» та «медіаграмотність», суть цих понять полягає у аналізі отриманої інформації, а також перевірці її достовірності. Пришвидшення інформаційних потоків призвело до неконтрольованого поширення інформації різної якості. Від так суспільство стає не керованим і легко піддається маніпуляціям.

Журналіст – це, перш за все, посередник між різними верствами суспільства. Виконуючи функцію медіатора, він може апелювати до критичного мислення своєї аудиторії, транслюючи позицію суспільства, він критично сприймає події та явища, розрізняє де фейк, а де факт, спілкується за допомогою медіа засобів, тощо. І саме медіаграмотність журналіста може захистити його аудиторію від недостовірної інформації, фейків та маніпуляцій.

Не маючи навиків критичного сприйняття інформації, журналіст сам може стати заручником маніпулятивних схем.

Відтак, медіаграмотність є основою формування суспільства.

Актуальність теми. Сьогодні, коли фейкова інформація все більше шириться інформаційними каналами, важливо виховувати медіа грамотне суспільство, що буде основою його подальшого розвитку. Тому, створення інформативно-мотиваційного відео на цю тему є актуальним і своєчасним.

Мета проекту – створення сценарію до інформаційно-мотивуючого ролика з медіа грамотності.

Об'єктом дослідження є феномен медіа-грамотності та особливості його реалізації у сучасному суспільстві.

Предмет дослідження сценарій до інформаційно-мотивуючого ролика з медіаграмотності.

Завдання дослідження:

- вивчення сценарію як стратегії донесення ідеї до аудиторії;
- проаналізувати особливості дослідження феномену медіаграмотності;
- проаналізувати принципи підготовки сценаріїв для інформаційно-мотивуючих роликів;
- підготувати сценарій до інформаційно-мотивуючого ролика.

Методи дослідження: написання сценарію до інформаційно-мотивуючого ролика; аналіз (термінологічний і структурний).

Структура роботи. Дипломний проєкт складається зі вступу, двох розділів із підрозділами, висновків, списку використаних джерел і додатків (у додатках подано власне проєкт). Загальний обсяг роботи 33 сторінки.

ВИСНОВКИ

Під час виконання роботи було вивчено поняття сценарію – твору, який написаний як основа для постановки кіно- та відеофільму, його види, форми та можливості.

Було розглянуто феномен сценарію, що вбачає у собі написання сюжету для фільму, його способи оформлення та важливі фактори для його дієвості і якості.

Дослідили, що мета сценарію полягає у тому, щоб прорахувати усі альтернативні варіанти розвитку подій у майбутньому, і не призвести до колапсу - тобто, не довести до десятків невдалих дублів, які будуть пов'язані з постійними змінами в ідеях автора, незнанням конкретних завдань акторами, тощо.

Розглянули види сценаріїв:

- авторські оригінальні сценарії (все, що у цьому сценарії – ваша особиста вигадка чи фантазія);
- компілятивні або збірні (сценарії, які нагадують конструктор, запозичений сценарний хід або дійові особи);
- тематичні сценарії (присвячені певним історичним або державним святам);
- сюжетні (сценарії, в яких присутні сюжет і конфлікт);
- художні (сценарії, які присвячені діячам культури і мистецтва, використовуються ті твори, які створили ці люди);
- документальні (сценарії, розповідають про реальні історичні події і у них беруть участь безпосередні учасники цих подій)»

Розглянули поняття медіаграмотності - (медійна грамотність) – сукупність знань, навичок та умінь, які дозволяють людям аналізувати, критично оцінювати і створювати повідомлення різних жанрів і форм для різних типів медіа, а також розуміти й аналізувати складні процеси функціонування медіа в суспільстві, та їхній вплив

Також, ознайомлено з роботами дослідників на предмет сценарію та висвітлено процес техніки написання на прикладі відеоролика «Будь(- /) як медіаграмотний» який був створений у рамках дипломної роботи «Медіаграмотність у сучасному світі: сценарна обробка (дипломний проект)».

І що найголовніше досягнуто основної мети: підкреслено актуальність медіа грамотності у теперішній час. Тому що медіа грамотність є важливою складовою у багатьох сферах життя, зокрема політики та є елементом обізнаності у галузі інтелектуальних прав людини. А запорукою медійної грамотності є критичне мислення, яке повинно бути розвинене у кожній людини, а в першу чергу – у журналістів. Для того, щоб уміти об'єктивно сприймати дійсність, без шахрайства та фейків. Кожна свідома людина після нашого фільму має зрозуміти, на скільки важливий імунітет до дезінформації та медіа впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Дозвіллезнавство: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. С.117
2. Бути медіаграмотним: десять необхідних компетентностей. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/18961/2017-05-24-buti-mediagramotnim-desyat-neobkhidnikh-kompetentnostei/> (дата звернення: 13.02.2020)
3. Бучко Р. Як написати кіносценарій: Кіно театр. URL: https://ktm.ukma.edu.ua/show_content.php?id=605 (дата звернення: 13.02.2020)
4. Види сценаріїв: Світ дозвілля : веб-сайт. URL:http://pedorg2013.blogspot.com/2013/02/blog-post_7637.html (дата звернення: 13.02.2020)
5. Створення та редагування відеофільмів: веб-сайт. URL: http://center-polygraph.org.ua/ua/project/e-staff/data/1481314905_4.pdf (дата звернення: 13.02.2020)
6. Гомонюк Є. Медіаграмотність – це парасолька від інформаційного дощу, під якою можна сховатися : Детектор медіа. URL.: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/23925/2019-12-10-mediagramotnist-tse-parasolka-vid-informatsiinogo-doshchu-pid-yakoymozhna-skhovatisya-dosvid-uchitelki-z-mikolaiivshchini/> (дата звернення: 05.02.2020).
7. Гришкова Р. О. Медіаосвіта як чинник модернізації вітчизняної вищої школи / Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська

академія"]]. Сер.: Педагогіка. - 2012. - Т. 188, Вип. 176. - С. 63-68. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2012_188_176_16 (дата звернення: 05.02.2020).

8. Дві проблеми та дві позитивні тенденції: Детектор медіа. URL: <https://detector.media/community/article/126689/2017-06-06-dvi-problemi-ta-dvi-pozitivni-tendentsii-ukrainskoi-zhurnalistiki-opituvannya-dm/> (дата звернення: 12.02.2020).

9. Іванов В.Ф, Волошенюк О. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

10. Доброносова Ю. Медіакомпетентність як передумова самоактуалізації особистості в культурі розмаїття : Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи». Київ. : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2018. 244 с.

11. Ковалів Ю. План; Сценарій; Сценарний план. *Літературознавча енциклопедія* : у 2 т. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 2: М. С. 220; 449.

12. Лайош Е. Мистецтво драматургії На основі творчої інтерпретації людського характеру. К., 2000. 99 с.

13. Лашук А. Логлайн і синопсис: характеристики, особливості, вимоги: веб-сайт. URL: <https://festagent.com/ru/articles/longline> (дата звернення: 13.02.2020)

14. Марганець Ш. Критичний аналіз медіатекстів : веб- сайт. URL:<https://sites.google.com/site/mediakulturaschool2/uroki-10-klas/kriticnijanalizmediatekstiv> (дата звернення: 13.03.2020)

15. Медіаграмотність як сучасна потреба інформаційного суспільства: Ізбірком. URL: <https://izbirkom.org.ua/news/medialiteracy/2018/mediagramotnist-iaak-suchasna-potreba-informatsiinogo-suspilstva/> (дата звернення: 13.04.2020)

16. Медіаосвіта: Відкрита електронна бібліотека. URL: <https://web.archive.org/web/20080929021845/http://edu.of.ru/medialibrary/> (дата звернення: 11.02.2020)
17. Мовчанов О. Діалоги в сценаріях: Довідник письменника. URL: https://www.avtoram.com/dialogi_vszenariyah/ (дата звернення: 13.03.2020)
18. Мовчанов О. Діалоги в сценаріях: Довідник письменника. URL: https://www.avtoram.com/dialogi_vszenariyah/ (дата звернення: 13.03.2020).
19. Найдьонова Л.А., Баришполец О.Т. Навчально-методичний посібник. К. : Міленіум, 2010. 440 с.
20. Онкович Г.В., Балабанова К.Є., Гуріненко І.Ю., Духаніна Н.М., Онкович А.Д., Сахневич І.А., Яниин О.К. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів; за наук. ред. Г. В. Онкович ; НАПН України, Ін-т вищ. освіти. Київ: Логос, 2013. 195 с.
21. Основні елементи успішного короткометражного фільму : Cinematon. Стаття. URL: http://www.cinemotionlab.com/novosti/osnovnye_elementy_ushpeshnogo_kortkometrazhnogo_filma/ (дата звернення: 06.06.2020).
22. Плахта Д. Чому важливо бути медіаграмотним: День. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/chomu-vazhlyvo-butymediagramotnym> (дата звернення: 05.05.2020).
23. Ремарка: Вікіпедія: веб-сайт. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 13.03.2020).
24. Пономаренко М. Специфіка драматургії короткометражних фільмів. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого*. 2013. Вип. 12. С. 153-168. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvkkarogo_2013_12_13 (дата звернення: 05.05.2020).

25. Створення та редагування відеофільмів: веб-сайт. URL: http://center-polygraph.org.ua/ua/project/e-staff/data/1481314905_4.pdf (дата звернення: 07.05.2020).

26. Синопис - що це? Синопис - приклади. Синопис - як написати : веб-сайт. URL: <https://faukr.ru/mistectvo-ta-rozvagi/99414-sinopsis-shho-ce-sinopsis-prikladi-sinopsis-jak.html> (дата звернення: 22.05.2020).

27. Федоров А. В. Медіаосвіта: історія, теорія і методика. Ростов-на-Дону: ЦВВР, 2001. 708 с.

28. Чорна Н. Чи варто вірити соцмережам? 6 правил захисту від інформаційних маніпуляцій : Harry Monday. URL.: <https://harrymonday.ua/mediagramotnist> (дата звернення: 13.05.2020).

29. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: Підручник для вчителів. К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. 319 с.

30. Що таке медіа дидактика? Веб-сайт. URL:<http://alexeyfokin2011.blogspot.com/2018/10/blog-post.html> (дата звернення: 13.05.2020)

31. Яременко Н. В. Дозвіллезнавств: Навчальний посібник. Фастів: Поліфаст, 2007. С.138.